

INFORMACIJA AUTORIAMŠ

1.1. „Kalbotyros“ žurnalo „Lietuvių kalbos“ sąsiuvinio redaktorių kolegijai įteikiami du spaudai visiškai parengti straipsnių egzemplioriai. Rekomenduojama apimtis – iki 15 mašinaraišio puslapių; didesnės apimties straipsniai spausdinami tik išimties tvarka atskiru redaktorių sprendimu. Popierius turi būti standartinio formato (210×297 mm), rašomoji juostelė – ryškiai juoda.

1.2. Pagrindinė leidinio kalba – lietuvių, bet priimami ir darbai, parašyti anglų, latvių, prancūzų, rusų, vokiečių kalbomis. Dėl rašinių kuria kita kalba reikia tartis atskirai.

1.3. Jeigu straipsnis parašytas lietuviškai, po jo dedama santrauka (reziumė) viena iš minėtų užsienio kalbų (geriausia anglų); po straipsnių užsienio kalbomis dedama lietuviška santrauka.

Be santraukų spausdinamos lingvistinės pastabos, publikacijos, recenzijos, informacinio pobūdžio tekstai.

1.4. Kadangi leidinys *receptuojamas*, kartu su straipsniais įteikiama viena habilituoto daktaro arba dvi mokslo daktarų recenzijos.

Recenzijų nereikia 13 nurodytiems darbams (lingvistinėms pastaboms ir kt.), spausdintiems be santraukos kita kalba.

2.1. Tekstas (taip pat ir išnašos!) spausdinamas per du intervalus kanceliariinio tipo mašinėlė (portatyvinės mašinelės netinka). Autoriaus vardas ir pavardė nurodomi po straipsnio antrašte, atskiriant juos nuo antraštės ir teksto trijų intervalų tarpais. Vardas rašomas *nesutrupintas* – tik prieš rusų pavardes įprasta rašyti vardo bei tėvardvardžio (отчество) inicialus. Pantraštės nuo pagrindinio teksto iš viršaus ir apačios taip pat atskiriamos trijų intervalų tarpais. Antraštės, pantraštės ir autoriaus vardas bei pavardė spausdinami *mažosiomis* raidėmis.

2.2. Viename mašinaraišio puslapyje turi būti 28–30 eilučių, vienoje eilutėje – 60–65 mašinėlės kirčiai („sutartiniai rašmenys“), įskaitant tarpžodinius intervalus. Kai ryšys puslapio lauketis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm, dešinėsis – 10 mm, viršutinis ir apatinis – po 20 mm. Pastraipos įtraukimas – 5 mašinėlės kirčiai (kompiuteriu rinkto teksto – 0,75 cm).

Mašinaraištis numeruojamas *dešiniajame* viršutiname kampe iš eilės nuo pirmojo iki paskutinio puslapio. Neturi būti praleidimų ir raidinių pataisų (tokių kaip *12a* ir *pan.*).

Graikų raidės apvedamos raudonai ir kairiajame laukelyje parašomi jų pavadinimai (*tau, eta, theta*...). Gotiškų raidės (jos vartotinos tik pačiais būtiniaisiais atvejais) apibraukiamos mėlynu rašalu arba tušu.

2.3. Taisoma (puslapyje ne daugiau nei 5 ženklai) apibraukiamos juoda rašalu arba tušu. Paveidaujami šriftai nurodomi tik *specialiu* pabraukimu: vingiuota linija (—) reiškia *kursyvą* (juo paprastai pateikiami *pavyzdžiai*), brūkšninė linija (---) – *retinimą*, brūkšninė ir vingiuota linija kartu – *retintą kursyvą*, ištisinė linija – *pusjuodį* (ryškų) šriftą, dvigubas pabraukimas ištisinė linija – DIDŽIASIAS raides, ištisinė ir vingiuota linija kartu – *pusjuodį* (ryškų) *kursyvą*. Prašytume šriftas per daug nepiktinaudžiau.

Žodžio reikšmė aiškina *paprasčiaus* kabulėse (pvz., skr. *afw* „kumelė“), – žinoma, šis reikalavimas galioja tiktai lietuvių kalba parašytiems straipsniams.

3. Brėžiniai turi būti visiškai parengti spaudai ir gerai suderinti su „Kalbotyros“ formatu. Ypatingas dėmesys skirtinas grafinės medžiagos kontrastingumui, lakoniškumui ir svarbiausia, būtinumui. Brėžinio vieta bei aiškinausias užrašas spausdinami pačiame tekste ir pakartojami tuščiojoje brėžinio pusėje. Įsidėmėtina, kad brėžinių redaktorių kolegija neperdirbinėja – už jų kokybę visiškai atsako autoriai.

4.1. Išnašos skiriamos pastaboms, o ne literatūros nuorodoms (žr. dar 2.1). Jos numeruojamos iš eilės per visą straipsnį. Tekste išnašų numerų skaitmenys pakeliami per pusę intervalo ir rašomi be jokių skirtukų po tų žodžių ir sakinį, su kuriais atitinkamos išnašos yra susijusios; skaitmenys turi eiti prieš skyrybos ženklą, o ne po jo.

4.2. Cituojami šaltiniai ir autoriai nurodomi ne išnašose, o pačiame tekste: reikiamose vietose *lenktiniuose* (ne laužtiniuose, kaip daryta iki šiol) skliaustuose rašoma autorius pavardė (jeigu jos nėra – veikalo pavadinimo pradinis žodis arba pavadinimo santrumpa), publikacijos metai ir, jeigu reikia, atitinkami puslapiai arba paragrafai (puslapio santrumpa – *p., s., s. c. n e r a s c m a*).

Tarp autoriaus, metų ir puslapių arba paragrafų rašomas kablelis, pvz.: (Brugmann, Delbrück, 1897, 724–728) arba (Brugmann, Delbrück, 1897, § 818). Kai vienoje vietoje minimi keli darbai, tarp jų nuorodų žymimi kabliataškiai, pvz.: (Jakobson, 1962, 280–284; Kazlauskas, 1966, 73–75). Jeigu cituojamojo darbo autorius minimas tekste, vartotinos tokios nuorodos: „V. Urbutis (1978, 53–55) teigia, kad...“. Prieš autorių ar veikalą *tuose pačiuose* skliaustuose gali būti vartojamos santrumpos *plg., žr. ir kt., pvz.* (žr. Kazlauskas, 1966, 85), (plg. LKG I 190). Kai nurodomi keli tais pačiais metais paskelbti vieno autoriaus darbai, pric metų rašomos raidės *a, b, c...* (1988a, 1988b ir t.t.). Nuorodant veikalų raidines santrumpas, skyrybos ženklai nevertojami, o tomai žymimi arabiškais skaitmenimis, pvz.: (žr. LKŽ 12 350), (plg. LKG I 500).

4.3. Šiaip vartotini tiktai didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ ir akademinės tritomės „Lietuvių kalbos gramatikos“ sutrumpinimai. Ypatingas atvejis straipsnio gale gali būti pridėtas specialus abėcėlinis būtinų sutrumpinimų sąrašas.

5.1. Jeigu cituojamas veikalas parašytas slavų ar kokio kito nelotyniško alfabeto raidėmis, tai autorius, veikalo pavadinimo pradžios žodis ar pavadinimo sutrumpinimas transliteruojami, pvz.: (Baranovskij, 1898, 13–16), (Lekomeva,

1972, 150), (GLJ § 80); šis reikalavimas, suprantama, netaikytinas, jeigu redakcijai įteiktas straipsnis, parašytas rusų kalba. Literatūros sąrašė tokiu cituojami darbai pateikiami bendra abėcėlės tvarka (t.y. neišskiriami į atskirą „kitakalbių“ rašinių grupę).

5.2. Literatūros sąrašas, sudarytas pagal šiuos reikalavimus, atrodytų taip:

Literatūra

- Ambruzas, 1990* – Амбрузас В. Сравнительный синтаксис причастий балтийских языков. Бильнос: Моклас.
Baranovskij, 1898 – Барановский А. Замѣтки о литовскомъ языкѣ и словарь. Санктпетербургъ: Типогр. Императорской Акад. Наукъ.
Bendīks H., 1972, Divskaņu fonēmiskā interpretācija. – Veltījums akadēmiķim Jānim Endzelīnam. Rīga, 27–42.
Brigmann K., Delbrück B., 1897, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. Bd. I: Einleitung und Lautlehre. Strassburg: K. J. Trübner.
Čekman, 1979 – Чекман В. Н. Исследования по исторической фонологии праславянского языка: Типология и реконструкция. Минск: Наука и техника.
GLJ – Грамматика литовского языка / Отв. ред. В. Амбрузас. Вильнос: Моклас, 1985.
Javnis', 1892 – Явнисть К. Языкъ: Дialeктологическiя особенности литовскаго языка въ Россiиномъ уѣздѣ; Отд. 4. – Памятная книжка Ковенской губернии на 1893 годъ. Ковна: Типогр. Губернскаго Правленiя, 110–144.
Kazlauskas J., 1966a, Fonologinė kirčio raidos baltų kalbose interpretacija. – Baltistica, t. 2 (2), 119–132.
Kazlauskas J., 1966b, Lietuvių literatūrinės kalbos diferencinių elementų sistema. – Kalbotyra, t. 14, 73–81.
Kenstowicz M., 1972, Lithuanian Phonology. – Studies in the Linguistic Sciences, vol. 2 (2), 1–85.
Klūnvičius J., 1966, Dėl kai kurių leksinių tarmybių literatūrinės formos. – Lietuvių kalbos leksikos raida / Ats. red. J. Kruopas. Vilnius, 169–172.
Lekomceva, 1972 – Леконцева М. И. О взаимодействии фонологических систем в районе балто-славянского пограничья. – Балто-славянский сборник / Отв. ред. В. Н. Топоров. Москва, 116–134.
LKG 1 – Lietuvių kalbos gramatika. T. I: Fonetika ir morfologija / Ats. red. K. Ulvydas. Vilnius: Mintis, 1965.
Urbutis V., 1978, Žodžių darybos teorija. Vilnius: Mokslas.

5.3. Atkreiptas dėmesys, kad periodinių leidinių bei žurnalų pavadinimai rašomi be kabučių, o tomai, sąsiuviniai bei numeriai – arabiškais skaitmenimis tarp knygos ar žurnalo pavadinimo ir puslapių nuorodos. Knygų apimtis (puslapiais) nurodoma. Standartinis skirtukas „//“ keičiamas kalbotyros literatūroje įprastiesiems deriniui „-“. Leidimo vieta nurodytina netrumpinant miesto pavadinimo; kai leidinyje minimos daugiau kaip dvi vietos, rašoma tik pirmoji, toliau pridodant *etc.* (pvz., vietoj *Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk* rašoma *Wrocław etc.*). Po knygos leidimo vietos rašomas dvitaškis, toliau – leidykla.

6.1. Prieš literatūros sąrašą dedama 1.3 minėta santrauka (reziumė), po sąrašo kairėje pusėje nurodoma autoriaus mokslo įstaiga ir, kiek žemiau, recenzentai, dešinėje – rankraščio įteikimo redaktorių kolegijai data naujuoju standartiniu formatu (pvz., 2001-11-19).

6.2. Jeigu straipsnis surinktas kompiuteriu, redakcija labai pageidautų kartu su mašinaščiū gauti ir kompiuterio diskelį (parengus leidinį, jis gali būti grąžintas autoriui) – tokiais atvejais reikalavimus šriftui galima traktuoti laisviau. Tekstus, surinktus Wordo versijomis, naujesnėmis kaip Ms WORD.7 (1995 m.), prašytume įteikti transformuotus „.rft“ formatu; pagrindinio teksto šrifto dydis – 12, išnašų ir petitu rinktinų vietų – 10. Pageidautume, kad būtų iš anksto susitarta dėl specialiųjų šriftų; nieku būdu nenaudoti su redakcija nesuderintų nestandartinių rašmenų – jų gali neturėti maketuotojai. Pagrindinis šriftas turėtų būti LT-TIMES arba LT-TIMES BALTIC, išimtiniais atvejais – TIMESLT. Lietuviškuose tekstuose galima vartoti tikrai į p r a s t i n e s kabutes („ “); būtina skirti trumpąjį brūkšnelį (defisą) nuo ilgojo, – pavyzdžiui, tik ilgasis brūkšnis rašomas tarp skaitmenų, rodančių puslapius). V e n g t i n a pavyzdžių ar atskirų jų dalių p a b r a u k i m o (vad. *Underline*) – tam reikaliui yra pakankamai šriftų.

6.3. Straipsniai (kartu su recenzijomis ir brėžiniais) įteikiami voke, ant kurio užrašoma: autoriaus inicialai ir pavardė, straipsnio pavadinimas, mokslo įstaiga, įteikimo data, autoriaus tarnybinis bei namų adresas ir atitinkami telefonai bei elektroninio pašto adresas (jeigu tokio esama). Jeigu autorius labai suinteresuotas redaktorių sprendimui, į voką įdedamas atvirukas su pašto ženklu ir adresu.

7. Kadangi, pradėdant 43 tomų, atskiri „Kalbotyros“ sąsiuviniai yra savarankiški mokslo leidiniai, kurie ne kurie čia išdėstyti reikalavimai (pvz.: 1.2, 1.3, 4.3) gali netikti kitiems sąsiuviniams.

8. Dėkojame buvusiam „Kalbotyros“ atsakomajam redaktoriui prof. habil. dr. Albertui STEPONAVIČIUI, parengusiam pagrindinį šios informacijos variantą ir kruopščiai jį suredagavusiam.

Laikinas elektroninis leidinio adresas yra <grdenis@etnet.lt>.

Redaktorių kolegija